

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciščanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 2312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna številka 150 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po ceniku od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Učitelji meščanskih šol in UJU

Učitelji meščanskih šol imamo svojo posebno strokovno organizacijo »Udruženje nastavnika gradnjanskih šol«. Vendar nas je več, ki nismo tam organizirani, nego v UJU, medtem ko so nekateri organizirani v obeh organizacijah.

Mene so večkrat vprašali tovariši iz osnovnih šol, zakaj smo osnovali posebno Udruženje, a tovariši iz meščanskih šol, zakaj jaz ne vstopim v posebno Udruženje meščanskošolskega učiteljstva.

Poskušal bom iznesti v tem članku svoje mnenje o tem vprašanju ter vzpodbuditi še druge, da se javijo in iznesejo svoje mnenje, da najdemo potem pravo rešitev, v našem lastnem interesu.

Predlansko leto sta se dogodila dva fakta, ki sta posebno važna za razpravo, zato jih tudi navajam.

Udruženje meščanskošolskega učiteljstva v Splitu je predložilo tamošnjemu poverjeništvu UJU, naj ga isto sprejme v UJU, kot okrajno učiteljsko društvo. Tega predloga si UJU ni osvojilo, temveč je enak predlog odbilo tudi poverjeništvo Ljubljana. Tovariši iz Slovenije so pisali v »Učiteljskem Tovarišu«, da Udruženje meščanskošolskih učiteljev ne more dosežati popolnih uspehov, ker je izolirano in zaradi tega šibkejšo. Če bi bilo skupaj z UJU bi doseglo lažje svoje zahteve. V tem je izražena želja, da se ujedinita obe organizaciji, ni pa povedano na kak način bi se to zgodilo.

Kaj povzemamo iz tega? Težnjo meščanskošolskega učiteljstva priti v UJU in pripravljenost UJU, da jih sprejme. To je zame pri vseh stvari glavno.

So poedinci med nami, ki niso za to. Rečeno mi je bilo, da so bili na kongresu v Splitu nekateri proti temu, da se imenujemo učitelji in so zahtevali naziv profesorja. Mišlim, da se na to ni treba ozirati. Sreča pa je, da večina ni takšna.

Ker smo konstatirali na obeh straneh pripravljenost za likvidacijo posebnega Udruženja meščanskošolskega učiteljstva, moramo iskati tudi načina, kako bi se to najbolje izvedlo. V to svrhu se moramo vprašati — v kakih odnosajih stojimo eni proti drugim, oziroma v kakšnem medsebojnem odnosu so naši skupni interesi. Bodimo utilitaristi in ne sanjarji.

Naš socialni položaj je isti. Državna uprava nas enako plača in nam je odredila enak pravni položaj; tkzv. »boljša družba« vidi še danes v njih in drugih »polkulturne ljudi«. Predstavniki te »boljše družbe« pravijo, da smo mi boljše plačani nego n. pr. sodniki, čeprav imajo oni boljše plače, češ, da je razmerje med našo plačo in potrebami večje nego pri njih.

Tako država in družba, a mi? Mi mišlimo, da je življenje v središčih, kjer delamo, zelo težko, da nam nalaga težke naloge in da nagrada ni ekvivalentna vrednosti našega dela niti našim potrebam.

To nam je skupno: Priboriti si moramo boljši socialni položaj. A če imamo skupni cilj, ki ga moremo doseči samo z borbo proti skupnemu neprijatelju, potem je logično, da skupno delamo, ker bomo s tem močnejši.

To sodelovanje nam je posebno potrebno pri ustvarjanju kulturnih ciljev naše organizacije, ki se jim dosedaj ni poklanjala posebna pažnja, ker smo bili preveč okupirani v borbi za »naš vsakdanji kruh«. Kaos v upravi, protekcija in partizanstvo so absorbirali vse moči naše organizacije v puste intervencije za poedince. V nadaljnjem se moramo ozreti tudi na izobrazbo naroda in na samoizobrazbo.

Učiteljska organizacija ne bode pomnila mnogo brez močnih ekonomskih institucij v sami organizaciji. Za te institucije je

potrebno število članstva, ki ga mi sami nimamo. Učiteljski domovi, tiskarne, samopomočne zadrage, hranilnice, borbeni fond, strokovni in propagandni tisk itd. Učiteljstvo meščanskih šol, osamljeno ne more tega nikoli ustvariti tako kot bi se to zgodilo s skupnim delom.

Meščanska šola pripada v glavnem osnovnemu pouku. Njen problem se bo reševal skupno s problemom osnovnega pouka. Tudi tu je sodelovanje potrebno.

Bila bi megalomanija, če bi trdili, da smo mi nekaka učiteljska elita, priznati se pa mora, da ne stojimo pod povprečnostjo. V več slučajih se je pokazalo, da smo s svojo prisotnostjo v učiteljskih organizacijah in na skupščinah veliko pripomogli, da se je premikal organizacijski voz naprej. Tega bi ne bilo, če bi vstopili v UJU potem posebnega Udruženja meščanskošolskega učiteljstva, kakor si to nekateri predstavljajo, pač pa bi bilo to na obojestransko škodo. Jaz mislim, da bi tovariši iz osnovnih šol z našim sodelovanjem v UJU precej pridobili, a mi od njih tudi. S svojim sodelovanjem bomo pripomogli, da bo organizacija močnejša, a močna organizacija nam daje več upanja, da bomo dosegli svoje namene.

Prepričan sem, da je obstoj »Udruženja meščanskošolskega učiteljstva« nam v škodo in da ni dober način likvidacije, če bi bilo Udruženje sprejeto v UJU kot posebno okrajno učiteljsko društvo, temveč bi bilo najboljšo rešenje to, da postanemo enakovredni člani okrajnih društev in bomo imeli pri vseh odborih posebne odseke ali referente za specialna vprašanja meščanskih šol in meščanskošolskega učiteljstva, po poslovniku, ki ga je sprejela lanijska skupščina poverjenišva Split.

Iznesel sem svoje mišljenje o tem vprašanju in pričakujem, da bodo tudi drugi povedali kaj mislijo o tem.

Ivan Kljenak,

uvodni članek v »Pokretu« z dne 1. III. 28.

Klasifikacija in še drugo.

II.

Temeljna napaka naših šol je, da se pod pojmom vzgoje razume samo še učenje. Sicer je še vedno čuti pedagoške teoretike, ki ponavljajo: ves pouk bodi vzgojevalen! Toda resnica je, da se vzgojna načela teptajo bolj in bolj. Pravzaprav je zavest o vzgojnih načelih ponekod ugasnila popolnoma. Vzgojni grehi naših šol rastejo strahotno in malokdo je še, ki bi to čutil. Če smo imeli kdaj birokratizacijo šolske uprave, smo danes razvili birokratizacijo pouka. Ta teden moraš obravnati to in to učeno snov! se ti ukazuje. Ako ne ubogaš, računaj s posledicami. Vzgojni in učni načeli ni nikjer več, kdor ti ukaže, nima več mladine pred očmi, ampak ti odgovarja kratko in rezko: Predpisano je!

Predpis je Damoklejev meč, ki visi nad vzgojiteljem in predstojnikom. Zavod mora doseči »uspehe«, ne sme zaostajati za drugimi zavodi, in tako se zaradi uspehov začne tekma, katera šola bo »boljša«. Učitelji imajo premalo ur, gojenici preveč, vzgojni principi se brez pomislekov žrtvujejo učenju, »uspehi« pa so končno kronani s 50% nezadostnih redov.

Vzemimo le eno načelo: vzgoja in pouk bodita individualna! To načelo nikakor ni med največjimi. A kako je po naših šolah z individualno vzgojo in z individualnim poukom? V osnovni šoli bi še šlo, ker ima vse predmete v rokah večina isti učitelj. Lahko spozna otroka, vidi njegove vrline in slabosti. Toda včasih se razredništvo menja vsako leto že na višje organiziranih osnovnih šolah. V meščanskih in srednjih šolah pa sploh

ni več govora o upoštevanju gojenčeve individualnosti. Tu se »razlaga« in največkrat učitelji vse leto niti po imenu ne spoznajo vseh dijakov. Ali ni to absurdno? Ali imam potem kak vpogled v učenčovo znanje, v njegove zmožnosti? Ali ga morem pravično ceniti? Imam pravico uradno ugotoviti nezadosten uspeh po nekaterih formalnih vprašanjih? Če pa dobi tak učenec en edini nezadostni red, je zaznamovan za klasifikacijo iz vseh predmetov: nastopi solidarnost poučujočih, ki se pridružijo z nezadostnimi redi.

Kako je pri nas šola izgubila vsakršno vzgojno misijo, je menda že odveč povdarjati. Učenci se strahujejo z odurno silo, ki sama ob sebi jemlje učitelju vsakršno klasifikacijo za vzgojitelja. Če bi učni načrti tudi ne bili največkrat genialno nesmiselni, če ti tudi ne bi predpisovali, da obravnavaj učenke in stožec in Turke in Ameriko in severni tečaj isti dan — brez zveze in brez vsakršne vsebine — pa moraš prav gotovo delati silo vsem onim svojstvom učenca, ki bi jih moral negovati in razvijati.

Prvo je, da se čuvata otrokovo telesno in duševno zdravje. Ves naš nemško-francoski učni sistem pa je tako urejen, da posebno o telesnem vzgojevanju ni govora. Če nimamo prenapolnjenih razredov, pa imamo rekorderstvo »uspehov«, rekorderstvo »dobrih« šol, nesmiselnega učenja na pamet, nepraktičnega dresiranja, nešteti »domačih« nalog. Zrak, sonce, prehrana, narava, to ni vse nič v primeri z »uspehi«. Pri preiskavi dr. Zgeča in tovarišev po nekaterih osnovnih šolah se je izkazalo, da je večina mladine premočno hranjena, nezadostno razvita in zdravstveno vse prej kot v idealnem stanju. Večina naših šol, nižjih in srednjih, s katerimi se tako radi bhamo, gre nemoteno mimo in preko teh težkih dejstev k »uspehom«. Imamo šole s kopalnimi napravami, kjer se skozi več let niti enkrat ne okopajo učenci, ker bi to najbrže škodovalo njih zdravju. Zato pa se tem pridneje uče higijeno ter dobivajo iz nje komaj zadostne in nezadostne rede! Socialne razmere so posebno po mestih vedno težje, zato bi morali vse storiti, da vsaj najvažnejša higijenska načela prodrejo v množice ter jih proniknejo. Pa se greši proti njim v dobi, ki je najnežnejša in najmerodajnejša za vso človekovo prihodnost! Greši se tam, kjer bi morali razviti največje prosvetljalno delo.

Če pa se greši v fundamentalnih načelih, kaj naj še pričakujemo od... vzgojevanja po naših učilnicah? Kdor je količarko zasledoval delo naših izobražencev, je moral ugotoviti, vzlic vsem študijam, ki jih imajo za seboj, njih rastočo nesamostojnost. Tudi ta težka napaka je največ plod našega šolskega sistema. Vse naše šole imajo napako, da ubijajo človekovo samostojnost. Učencu predpisujemo korak za korakom, povežali smo mu roke in noge. Če hočemo vzgojiti samostojnega človeka, ga moramo čim prej prepustiti samemu sebi, navajati ga, da dela svobodno, iz lastnega nagiba in neovirano. Pustimo mu, naj izbira sam med dobrim in zlom! Zato pa budimo v njem čut odgovornosti! Dajmo mu prostost, a vnaprej nikdar ne računajmo z njegovo slabostjo. Na otroka pazimo zato, da ne pade, a nikdar ne hodimo za njim, da bi ga ulovili v pregrešku.

A samo to pomislimo, pa vidimo, kako predpotopna je v marsičem naša šola. Zahteva po »novi« šoli, pa naj je delovna ali kakršnakoli, ni nič drugega kot reakcija, odpor proti vsem onim usodnim napakam, ki jih ima današnja. Ali ima ves naš današnji pouk količarko v sebi, kar bi vzgajalo k samostojnosti, kar bi človeka osvobodilo? »Disciplina« to je prvo. Menda imamo šolo sploh samo radi discipline — po slavnem nemškem vzoru, ki se je mogel roditi le v pruskem militarizmu. (Glej »Popotnika« štev. 7, str. 179!) Naša šola ustvarja lutke, ki naposled s samozadovoljstvom občudujejo sebe, a niso vajene delati samostojno. Zato pa so žrtvovali najdražje in največje, kar ima človek, zavest

svoje notranje prostosti. Tak človek je po tem svoj živ dan plašen hlapec. Ali smo res poklicani ustvarjati hlapec v šoli?

Ne bo dovolj, da porušimo sedanji nemško-francoski šolski sistem, morali bomo vzgojna vprašanja razmotrivati resneje kot se godi pri nas. Razprave o vzgoji so vsah nile, publikacij ni nikakih, sama »Šolska Matica« je začela zamirati. Šola je vzgojo popolnoma prerasla. Iz slovenskega učiteljstva je v zadnjem času sicer izšla težnja, da se že enkrat kritično pretehta, kako je pravzaprav pri nas, začela se je borba za reformo šolstva, a kakor je ta nastop deloma nejasen in še ne izkristaliziran, vendar bi bil zločin na šolstvu, ako bi hoteli še te skromne reformne poskuse potlačiti v prvem začetku. Vse šolske razmere naravnost vpijejo, da se začne z našo mladino v vzgojnem in učnem oziru drugače postopati. Vprašanja so tu, preko katerih ni več mogoče. Javnost je že začela razpravljati o njih in pri tej priliki pada odij še najbolj na učiteljstvo, na vse učiteljstvo, tako nižjih kot višjih šol! Ali bo res še mogoče po starih kolovozih? Ali nas ne bo razvoj naposled prisilil, da revidiramo svoje šolstvo, da pogumno pogledamo resnici v obraz in priznamo vse napake in vse absurdnosti našega učnega in vzgojnega sistema — če sploh zasluži ta naziv!

Učiteljstvo osnovnih šol, združeno v svoji organizaciji, je prvo pričelo razmotrivati prece šolsko in vzgojno vprašanje. Dolžno je iti dalje vzlic očitkom o diletantizmu in pedagoškem reacionarstvu. Ako ne bo problema rešilo, bo vsaj pripomoglo, da se razčisti kar je nujno potrebno razčiščenja.

Splošne vesti.

PORAZNA KVALIFIKACIJA NA LJUBLJANSKIH SREDNJIH ŠOLAH.

Nimam namena polemizirati s člankom v »Jutru«, ki nosi gornji naslov. Učni uspehi, izraženi v statističnih podatkih o običajnih klasifikacijskih rezultatih, ne morejo biti prava baza za temeljito razpravljanje o problemih sedanje šole — ne glede na mnenje, ki ga ima pedagoški svet o raznih klasifikacijskih metodah. Ne rečem, da bi se iz takih številk in statistik ne dalo marsikaj razbrati in sklepati (— tudi marsikaj nenameravane! —), problemu samemu pa gotovo ne pridemo s takimi metodami do živega. Treba ga bo že nekoliko globlje zagrabiti in ga pokazati v vzročni zvezi z drugimi sodobnimi šolskimi, vzgojnimi, kulturnimi in socialnimi problemi. Prav gotovo se z ugotovitvami, da »duh časa« odvaja mladino od učenja in s poizkusi, zvaliti krivdo neuspehov na osnovno šolo, ne premaknejo ni za las naprej v reševanju perečega vprašanja. Nismo tako zaverovani v svoje delo, da ne bi prenašali kake kritike, a kratkomočno trditi, da je uspeh na srednji šoli nemogoč, ker učenci na osnovni šoli ne dobe potrebne podlage za srednjošolski študij, se pravi glavno krivdo vseh neuspehov srednje šole (nižje in višje!) npriti osnovni šoli. To stališče pa je vendar nekoliko prekomodno. Logično bi lahko tudi trdili, da je osnovna šola kriva neuspehov pri visokošolski mladini, kajti z univerze prihajajo pritožbe radi slabe znanstvene priprave dijaškega naraščaja za visokošolski študij.

No take očitke sem slišal že pred tridesetimi leti, ko sem nastopil učiteljsko službo in ponavljali se bodo, dokler bo obstajala srednja šola. Takrat so me ti očitki razburjali, ker se mi je že kot mlademu učitelju zdelo zgrešeno, da se smatra osnovna šola v prvi vrsti kot pripravnica za srednjo šolo, ko ima vendar kot edino izobraževališče širokih plasti naroda svojo določeno in nad vse važno nalogo, ki je ne sme na ljubo nobeni drugi zapostavljati. Na tem stališču stoji danes vse podeželsko učiteljstvo. Priliko sem imel marsikaterega fanta posebej pripraviti za

brez posestva; delavec brez dela; skrb za služek; gospodar vodne žage tudi dela; gospodar parne žage ne dela.

Ura: Številke na uri; kazalca; na kateri številki je mali kazalec, ko začne šola; na kateri veliki kazalec; čez eno uro; ob 12-ih; koliko črtic je med dvema številkami; minute; koliko črtic je med tremi, štirimi, med vsemi številkami; ena ura, pol ure, četrt ure, tri četrt ure; koliko minut; mala številnica za minute; sekunde; kolikokrat udari žila v eni minuti; kolikokrat dihnemo v eni minuti; koliko časa hodimo iz ene vasi v drugo; koliko časa pišemo nalogo; kolesa v uri; pero; navijanje; kako obvarujemo uro; iz kakšne kovine je; iz česa so kolesca; kakšne ure so; koliko stanejo; kako še vemo, koliko je ura; zvonjenje; sonce; kako bi bilo brez ure; solnčna ura.

Jesen: Toplota; dan; kdaj solnce vzhaja in zahaja; kje solnce vzhaja in zahaja; kje je solnce opoldne; senca palice opoldne; rast na polju, vrtu, travniku in gozdu; 23. septembra; kaj se je spremenilo s solncem.

LISTEK.

JOS. DOLGAN:

Učni načrt kmetske delovne šole.

Drugi razred.

Mlin: Čiščenje žita; kakšna zrna so še med neočiščenim žitom; ljulika; graščica; pleva; smeti; čiščenje na rešet; čiščenje s čistilnikom; katera zrna pustimo za seme; kdo nese ali pelje v mlin; mlinar; potok; jez; struga; mlinska kolesa; kako so narejena; koliko jih je; kako ustavijo mlinsko kolo; kdaj kroži mlinsko kolo hitro ali počasi; kaj goni mlinsko kolo; naprave v mlinu; vidni deli pri mlinu; kam se stresa žito; kaj žito stre in zmelje; kaj se usiplje z mlinske naprave; koliko zmelje v eni uri; koliko žita je bilo v vreči; koliko smo dobili moke; koliko otrobov; kaj smo dali mlinarju; kakšno

je mlinarjevo delo; mlinarjeva obleka; delo ponoči; življenje v mlinu; iz katerih vasi prinesejo žito; kako bi si pomagali brez mlina; kdo dela namesto človeka; človeška sila; vodna sila; en mlinar za več vasi; mlinar pomaga ljudem, ljudje pa njemu.

Žaga: Kje je dobil mizar les; kje raste les; hloh in veje; grč; s čim merimo debelino hlodov; kje merimo, posestnik gozda; tesarji; vozniki; žagar; kje je žaga; njena lega; kam položijo hlod; kaj goni žago in premika hlod; naprave, ki vežejo žago z vodnim kolesom; odrezki; žaganje; deske razne debeline; deske iz raznega lesa; grč; drevesni krogi; sveži in suhi hlodi; kateri so mehkejši; kateri so boljši; čigave so deske; koliko je treba plačati žagarju; kaj je zanj najtežje delo.

Parna žaga: Parni stroj; s čim kurijo; kaj bi drugače z žaganjem; voda v kotlu; vodomer; parna sila; cilindri; bat; manometer; bat poganja kolo; pas; tranzmisijska; pas in tranzmisijska na kolesa; pas na cirkular; oblika cirkularja; pas na žago; kaj reže žaga; oblika cirkularja; ali hitrejšo reže

parna ali vodna žaga; delavci; delovodja; pisar; gospodar; čigav je les; od koga je gospodar kupil hlode; kje ima svoje gozdove; kakšen les raste v njegovih gozdovih; na kaj prodajajo hlode; po čem je m³; dolžina in debelost hlodov; kaj si je moral gospodar kupiti; popraviljanje strojev; koliko dobivajo delavci na dan; od kod so; ali imajo dom in njive; koliko družine morajo prerediti; kam daje gospodar zrezan les; po čem proda m³; za kaj porabi odrezke hlodov in obrezke desk; kdo kupi les; koliko ima dobička pri m³; vsi gospodarjevi stroški; ali bolje živi gospodar ali delavci; tovarna, stroji, hlodi in denar brez dela; delo brez strojev; delo brez hlodov; na čem vozijo hlode v žago; tračnice; tir; hlodi so isti na vodni žagi kot na parni žagi; naprave so drugačne; kaj je boljše; voda pada na kolesa; para pritiska na bat; kaj se zgodi z delavcem, če mu gospodar odpove službo, kaj bi se zgodilo s tovarno, če bi delavci odpovedali delo; tovarnar, posestnik, gospodar, podjetnik, delodajalec; delavec, njegova delovna sila, živa sila,

sprejem v srednjo šolo, za kar sta mi zado-
stovala dva meseca pred izpitom, kajti sla-
bičev nismo posiljali na srednje šole. Dosti-
krat sem si mislil, kako igraje se pač lahko
doseže na srednji šoli s primerno metodo pri
izbranih učencih tista količina formalnega
znanja, ki je potrebna kot osnova za nadalj-
nji študij, ko bi moral na osnovni šoli za isti
namen pri slabem šolskem obisku, pri večini
ozirih na manj nadarjene učence, pri skup-
nem pouku več šolskih let porabiti bogve
koliko časa na škodo stvarnega pouka.

Toda tu sem se dotaknil nekega vpra-
šanja, ki ga tako radi prezremo. Ali odločuje
danes pri izbiri učencev za srednjo šolo res
nadarjenost? Ali ne odločuje predvsem
gmotni položaj staršev? Ali ne postaja sred-
nješolski študij vedno bolj privilegij meščan-
ov? Mnogo zanimivejša kot statistika kla-
sifikacijskih rezultatov bi se mi zdela stati-
stika, ki bi nam povedala, iz katerih poklicev
in od kod prihajajo učenci na srednje šole.
Koliko učencev ljubljanskih srednjih šol je
z dežele, koliko z mest, koliko jih je od kmet-
skih staršev. Niso bili najslabši učenci s
kmetov. Treba je trdne volje, da kmeti-
ski fant, ki se je odločil za študij, doseže svoj
cilj. Koliko ovir je treba premagati! Ali ni
naravnost usoden pojav, da postaja ta ele-
ment vedno redkejši v srednji šoli? Ali ne
vpliva to tudi na učne uspehe? Kam plove-
mo? Toliko se je že pisalo o reformi šole pri
nas, a s socialne plati se gotovi pereči pro-
blemi pri nas še nikdar niso resno obravna-
vali. Študij je za starše z dežele draga reč.
Kdo še zmora stroške zanj! In vendar se pri
reformiranju srednje šole ni pri nas še nihče
oziral na ta problem. Drugod vsaj skušajo
najti kak izhod in skušajo ustvarjati mož-
nosti, ki bi olajšale študij kmetijskim mladini,
ustvarjajo se posebni tipi srednjih šol za zre-
lejšo mladino, olajšuje se prehod iz ene šole
v drugo in drugo. Pri nas o vsem tem ni nič
slišati. Vsaka kategorija učiteljstva smatra
svojo šolo kot svojo domeno in drugi se ni-
ma v njih zadeve nič vtikati. Od tod izhaja
mnogo one tesnosrčnosti, s katero se pri nas
rešujejo šolska vprašanja. Prelomiti bo treba
s tradicijo. Pri šoli hoče in mora narod priti
do večje besede. Ne bo ji na kvar!

Podeželski učitelj.

— Kaj vidimo in slišimo? Vidimo, da
se boljša mesta oddajajo po čl. 71., celo lju-
dem, ki bi morali priti radi nerednosti v di-
sciplinarne preiskave. To delajo oblasti,
ki so v prvi vrsti odgovorne za točno izvr-
ševanje zakonov. Tako postopanje demora-
lizira učiteljstvo do skrajnosti, le kremeniti
značaji zamorejo temu kljubovati, a teh je
malo. Vsled tega je upravičena govorica, da
se oddajajo »boljša« mesta »pod roko« in se
jih niti ne razpisuje (slučaj Hum in Vučja
vas), za »slaba« mesta se pa ne izplača pro-
siti. Večkrat se že v naprej povdarja, da je
to in to mesto rezervirano za tega in tega.
Čemu so potem mesta razpisana, zakaj vla-
gamo prošnje in razmetavamo denar za ko-
leke? Protekcija (nekdo je rekel, da je to
nadomestilo za sposobnost) igra še vedno
veliko vlogo. Marsikdo ne prosi, češ Bog zna
komu je to mesto že obljubljeno ali name-
njeno. Vidimo, da se nastavlja na šole,
kjer upravitelji niti upokojeni niso, že na-
sledniki, ki komaj čakajo, kdaj bo 35-letnik
penzioniran itd., itd.,

— Kdaj bo bolje? Ko bodo naše oblasti
pazile, da se zakoni in naredbe točno izvr-
šujejo. Ko bodo vsakega, ki prihaja prosja-
čit za mesta in pritiskati kljuko, po domače
povedano — spodile. Ko bo merodajna pri
oddaji mest samo sposobnost in starost in
bodo ponehale govorice o protekciji o od-
dajanju mest pod roko in o kranjskih, ko-
roških in primorskih erah, tedaj nastopi era
dobrih učiteljev.

— Kaj moramo napraviti? Pred vsem
moramo stanovsko moralo, ki je padla glo-
boko, zopet dvigniti, vsaj na tisto višino, da
ne bo pritiskanja na kljuko pri oblastih, niti
pri političnih strankah, ter se bo smatralo
to kot nečastno. Vsakogar, ki se ne bo rav-
nal v skladu z občimi interesi stanu — v
javnost! Potem bo bolje in se ne bodo do-
gajali slučaj, da je tovariš-sošolec spodjedel
mesto beguncu, ki je ravnokar prišel iz Go-
riške in to po čl. 71.

— Ali se še nameščajo učiteljice ženskih
ročnih del? V ljubljanski oblasti se je pri-
petilo, da je bila stalno nameščena literarna
učiteljica čez noč postavljena za učiteljico
ženskih ročnih del v prilog mlajši nestalni
učici osebi. Zadeva zgleda sicer navidez ma-
lenkostna, ker je ostala dotična učna oseba
na isti šoli. V bistvu pa ni malenkostna, ker
se učiteljice ženskih ročnih del po načelnem
sklepu ministrstva več ne nameščajo in ker
gre tu za varstvo stalnega mesta po razpisu,
kar mesto učiteljice ženskih ročnih del ni.
V toliko je slučaj za nas važen in ga pribi-
jamo v varstvo vsaj onega drobca stalnosti,
ki ga še imamo!

— Stanarina za učitelje v Beogradu. Za
učitelje v Beogradu, ki so nastavljeni na
tamkajšnjih šolah in nimajo občinskega sta-
novanja, je določena stanarina 250 Din me-
sečno, in sicer 80 Din, ki jim pripada po za-
konu in 170 Din dodatka.

— »Mladinska Matica.« Če mogoče,
prosim še za nekaj blokov, ker je med učen-
kami tukajšnje meščanske šole veliko zani-
manje za knjige. Taka in enaka pisma pre-
jemamo, kar je najboljšje znamenje in pripo-
ročilo.

— Priprave za internacionalni učiteljski
kongres v Berlinu. Do sedaj se je poleg petih
članov Izvršnega odbora UJU v Beogradu,
prijavilo za udeležbo na kongresu v Berlinu
še 25 učiteljev in učiteljic iz vseh krajev Ju-
goslavije. Naša delegacija se ustavi na potu
v Berlin tudi na Dunaju in v Pragi, zato od-

potuje iz Beograda že 7. aprila. Po kongresu
gre večina udeležencev v Monakovo, odko-
der se vrne jugoslovenska delegacija preko
Inomosta v Ljubljano. Celo potovanje bode
stalo približno 4000 Din. Kongres se vrši v
dneh 14., 15. in 16. aprila. Novih prijav se
več ne sprejema, ker so predpriprave že za-
ključene.

— Zbirka za Dački dom v Beogradu.
»Narodna Prosveta« štev. 18. prinaša na-
daljnji izkaz darovalcev za Jugoslav. Dačke
dom. Po tem izkazu je zbirka narasla od
157.960 Din na 174.515 Din. Tudi na pover-
jeništvu UJU v Ljubljani je že prispelo ne-
kaj vsot, vendar pričakujemo še nadaljnjih
zbirk, da ne bo Slovenija zadnja, kjer gre za
skupno stvar.

— Pedagoški kongres v Berlinu 12.—17.
aprila 1928. Ker se kongres vrši v znamenju
novodobne osnovne šole, obeta biti za po-
vabljeno učiteljstvo vseh držav izredne važ-
nosti. Na programu je 23 predavanj nemških
reformatorjev svetovnega slovesa. Med dru-
gimi: »Notranji ustroj nemške osnovne šole«
(Georg Wolff — Berlin), »Osnovnošolski uč-
itelj kot vzgojitelj« (Kerschensteiner — Mün-
chen), »Pedagoška znanost v Nemčiji« (Fi-
scher — München), »Nova učiteljska izobraz-
ba« (Seyfert — Dresden), »Nadaljnje učit-
eljsko izobraževanje« (Scheibner — Jena), »Osnov-
na šola v zvezi z gospodarskim in soc. živ-
ljenjem« (gospa dr. Bäumer — Berlin), »Nem-
ške poskusne šole« (Karsen — Berlin), »Mo-
derno šolsko poslopje« (Kretschman —
Frankfurt), »Šola in dom« (Köhne — Ham-
burg), »Otroški vrtec«, »Razvoj podeželske
šole, posebnost dekleške vzgoje v osnovni
šoli, umetniška muzikalna in telesna vzgoja,
film v osnovni šoli itd. O izvedenih poskusih
šolske reforme poročajo Glöckel (Dunaj),
Goetze (Hamburg), Schwenzer (Dresden),
Scharfe (Leipzig), Berg (Frankfurt), Nydahl
(Berlin). Udeležencem se bo nudil popoln
vpogled v moderno osnovnošolsko vzgojo. V
to svrhu se bodo vršile hospitacije v berlin-
skih vzornih šolah, in sicer: Pestalozzi-Fröbe-
ljeva šola, otroško zavetišče Charlottenburg,
Montessorijevi otroški vrtec, gozdna šola,
Struwweshof, Spandau itd. Aranzirajo se raz-
stave šolskega dela, novodobnih učil, videti
bo vzorno uredbo moderne osnovne šole,
filmske ateljeje, znamenitosti Berlina itd. —
Kongres, ki je prvi te vrste v povojni dobi,
obeta doprinesti dokaz, da je reforma osnov-
ne šole v Nemčiji uspešna, čeprav se v ino-
zemstvu ugotavlja baš nasprotno. — Ker se
istočasno vrši konferenca mednarodnega uč-
iteljskega združenja (program sem brezspe-
šno zahteval od vseh strani), bo udeležba iz
vseh držav velika. V interesu našega osnov-
nega šolstva je, da se čim več tovarišev ude-
leži kongresa v Berlinu. Proračun (vožnja in
oskrba) za 10 dni 3000 Din minimum. Proše-
nja za dopust (10.—21. aprila) je treba vlo-
žiti takoj! Odhod na velikonočni ponedeljek.
Ker se kongresa sigurno udeležim, prosim
za obvestilo, če še kdo drugi potuje v Ber-
lin. Za podrobne informacije sem radevolje
na razpolago. — E. Vranc, Studenci pri Ma-
riboru.

— Preosnova učiteljskega konvikta v
zadruhu. Upravna odbora Društva za zgrad-
bo Učiteljskega konvikta sta na svoji seji z
dne 4. marca 1928 ob navzočnosti poverjenika
UJU tov. Skulja in ravnatelja Zveze slov.
zadruge g. Trčka po temeljiti razpravi skle-
nila: predlagati občenemu zboru likvidacijo
društva, ki naj se preosnuje v zadruhu. Da
se zainteresira čim možno največ članstva
UJU za to prevažno osnovo, naj bi se vršil
ustanovni občni zbor pod okriljem skupnih
zborovanj onih društev, ki bi ugnila 5. maja
1928 zborovati v Ljubljani, ostala društva pa
se naprosijo, da pošljejo svoje delegate. Se-
stava dnevnega reda naj bi se izvršila po po-
verjeništvu na predhodnem zaslišanju dru-
štvenih odborov. Pravila nove zadruge so se
sestavila in preuredila času primerno, upo-
števaloč dosedanje težke preizkušnje. Delež
naj bi znašal po 100 Din, poročstvo pa naj
končnojavno določil občni zbor. Onim, ki
so zadnjih 2 let vplačali 100 Din članarino, se
na željo vplačila pretvorijo na račun deležev.
Dosedanje društveno premoženje je naraslo
nad 400.000 Din. Ob dobri volji učiteljstva
se gradba prepotrebne doma lahko v naj-
krajšem času izvrši. — Predsednik in tajnik.

— »Akademska čast.« (Resničen in zna-
čilen dogodek iz leta 1928.) V nekem kraju
se osnovno in meščanskošolsko učiteljstvo
vzajemno zbira redno vsakih 14 dni na se-
stanku, kjer se pogovarja o načelnih delovne
šole v teoriji in praksi, kakor sploh o pere-
čih problemih našega šolstva. Radi prihajajo
vsi posebej sedaj, ko se je pričela sistema-
tična, podrobna razprava o nižji, srednji in
višji stopnji osnovne šole s posebnim ozirom
na vzgojo (v smislu »stare« in »nove« šole),
na učne načrte, sedanje šolske knjige in so-
dobne učne pripomočke. Globoko so že pro-
drli v moderni ustroj elementarnih razredov,
saj sodeluje več strokovnjakov elementarnih
učiteljev in učiteljic. Sestanske sklicuje sre-
ski nadzornik, ki obvešča in vabi tudi vse
vzgojitelje učiteljskega naraščaja v dotičnem
kraju. Razen 1 (enega) profesorja učiteljskega
pa ni nikogar — niti tovarišev (?) iz vadnice!
Ni jim za vzajemno vzgojno delo, saj do-
sledno odklanjajo podporo vsaki akciji, ki
stremi za izboljšanjem našega šolstva in si
drzne priti iz vrst učiteljstva. Saj se je neki
gospod profesor (notabene pedagog!) napram
svojemu kolegu povzpel do izjave, da na uč-
iteljske sestanke ne spada ker mu tega ne
dopušča — akademška čast! Komentar si na-
pravi lahko vsaka »uboga učiteljska para«
sama! Resnično, resnično pravi g. univ. prof.
dr. Ozvald z elegično pesmijo čuvaja Izra-
elcev: »Pride jutro, toda še je noč!« (Popot-
nik: »Nova« šola!) — Sigma.

— Tečaji za cepljenje, čebelarstvo in vrt-
narstvo za učiteljstvo. Na specialni kmetij-

ski šoli v Št. Jurju pri Celju se vrše sledeči
dvodnevni tečaj: 1. Sadjarski tečaj za cep-
ljenje in precepljevanje sadnega drevja za
učitelje in druge interese 2. in 3. aprila.
2. Čebelarški tečaj za spomladanska dela za
učitelje in druge 10. in 11. aprila. 3. Vrtnarski
tečaj za učiteljstvo in druge 23. in 24. aprila.
Nočišče v kolikor je prostora na zavodu je
brezplačno, prehrana za vsak dan pa stane
1250 Din. Priglasitve naj se izvedejo pisмено
brez prošnje za odgovor.

— Usposobljenostni izpiti za osnovne in
njim sorodne stroke se prične pred komisijo
na moškem učiteljsku v Ljubljani v petek,
dne 27. aprila 1928. Pravilno opremljene pro-
šnje se naj predlože po uradni poti pravočasno
pristojnemu sreskemu nadzorniku, da bodo
najkasneje do dne 15. aprila v rokah izpra-
ševalne komisije. Posebna vabila k izpitom
se ne bodo pošiljala, razen če bi bil pristup
odklonjen. Pripuščenji kandidati(inje) naj se
javijo v četrtek, dne 26. aprila ob desetih
dopolodne v pisarni ravnatelja državnega mo-
škega učiteljskega v Ljubljani.

— Popravek. V pismu iz Maribora v zad-
nji številki se mora ime pravilno glasiti Koc-
bek in ne Rabek.

— Občni zbor Vodnikove družbe v Ljub-
ljani se vrši dne 31. marca t. l. ob 20. uri zve-
čer v prostorih Zveze kulturnih društev v
Ljubljani, Kazino, II. nadstropje.

— O reorganizacijskem delu slovenskega
učiteljstva. Pod tem naslovom prinaša »Na-
rodna Prosveta« štev. 19. članek, v katerem
omenja vse sestanke, ki jih je priredilo pov.
UJU Ljubljana v svrhu razpravljanja o kme-
tijsko in gospodinjstvo nadaljevalnih šolah v
Ljubljani, Mariboru in Celju ter sestanek za
šolsko reformo. Članek konča: Tudi mi se
veselimo nad takim delom slovenskega uč-
iteljstva in želimo, da pride ta metoda orga-
nizacijskega dela v vse naše udruženje.

— Več sto enoletnih hruševih divjakov,
godnih za okulacijo, ima še vedno na prodaj
centralni šolski vrt v Ljubljani.

— Kdor nima še Ročnega kataloga za
leto 1927./28., ki stane le 16 Din in ki vse-
buje vsestranska navodila, naj si ga takoj
naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi
prav pičlo število izvodov. Ne zamudite pri-
like za nakup najcenejše knjižice, ki je že
marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in
navodili občutne škode.

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana
Sv. Petra cesta 12.

Pojdite v planine

in na smuk. Ne hodite pa brez prist-
nih Brajerjevih smuških čevljev ali pa
brez pristnih Brajerjevih »gozdarjev«!
J. BRAJER, Ljubljana, Breg štev. 1.

Sveže, najfinejše norveško ribje olje
iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani se
priporoča bledim, slabotnim osebam.

Naročila točno po povzetju.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija
— Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

Pokret učiteljic.

CELIBAT.

Baje uvajajo zopet celibat za učiteljice.
Mnogi pozdravljajo to, češ, da itak primanj-
kuje mest, zlasti pa, da trpi pouk, če je pre-
več poročenih učiteljic. Tudi me smo proti
vsemu, kar ovira delo v šoli in zato, da se
odstrani vse, kar je v tem oziru škodljivega
in nezdruživega. Toda dejstvo, da je učiteljica
poročena ni nezdravo samo na sebi, pač
ustvarjajo nezdravo atmosfero privilegiji
raznih vrst, med drugimi tudi oni, ki se da-
jejo poročenim učiteljicam, pa bodisi, da je
poročena z neučiteljem, še bolj pa, če je po-
ročena z učiteljem. Zato stojimo na stališču:
proč z vsemi privilegiji, z vsako protekcijo;
odločuje naj samo kvalifikacija. Izloči naj se
vsako učiteljico, a tudi vsakega učitelja, ki
njegova kvalifikacija zaradi privatnih raz-
mer ali iz kateregakoli drugega vzroka ne
odgovarja zahtevam. Toda zahtevamo enake
pravice za vse: kakor se učitelj lahko poroči
s komurkoli, tako naj se tudi učiteljici pusti
v tem oziru popolna prostost. Zakon naj se
smatra kot privatno zadevo in naj se v tem
pogledu varuje popolna osebna svoboda.
Samo na ta način se more uresničiti princip
enakosti, za katerim stremeti je dolžnost nas
vseh, brez ozira na to, ali smo same direktno
osebno prizadete ali ne. Nikakor ne smemo
brezbrižno stati ob strani in čakati, da nam
bodo drugi odmerjali naše pravice ter se za-
dovoljiti z vsakim okrnjenjem istih. Skrajni
čas je, da se začnemo zavedati, da je od nas
samih odvisna naša usoda ter da se moramo
tudi me zanimati za vsa vprašanja, ki spadajo
v javno življenje, v politiko, kajti samo po-
litična enakopravnost nam bo prinesla tudi
vse ostale pravice.

Mladinska Matica.

—m še nabiralni bloki. Nekateri pover-
jeniki ne vedo, kako je ravnati z nabiralnimi
bloki, čeprav smo te že ob priliki razpoši-
ljanja točno pojasnili. Zato še enkrat: izkaz-
nice — dobe naročniki, naročilnice — po-
ljejo poverjeniki upravi M. M., in
sicer v frankirani kuverti! Kupone — ob-
drže poverjeniki za kontrolo! Zgo-
dilo se je namreč, da so nam nekateri vrnili
naročilnice in kupone ter nimajo zdaj nič-
sar v rokah. — Ako ostane kak list v bloku
neporabljen, naj poverjeniki odrežejo izpol-
njene kupone in jih shranijo, ostanek bloka
z ovitkom vred pa naj vrnejo upravi. Dobro
je, ako tudi na neporabljene liste napišete
številko in stran bloka, s čemer nam zelo
olajšate urejanje.

—m »Kresnice«, ki ostanejo stalna Ma-
tična publikacija, se bodo gotovo najbolj pri-
ljubile našim mladim naročnikom. To je tudi
naša želja, zato smo posvetili še posebno
paznjo tej temeljni knjigi, ki naj bo že od
vsakega početka nekaj »vademecum« naše mla-
dine. Poleg mičnih povesti in pesmi bodo pri-
nesle »Kresnice« tudi nekaj zanimivih črtic
iz moderne tehnike, iz zdravstva in gospo-
dinjstva, in naše folklorne in turistične. Spom-
nile se bodo velikih dogodkov zadnjega časa:
jubileja Otona Župančiča in pogumnega zma-
govalca Atlantika. Tudi na desetletnico naše-
ga narodnega osvobođenja ne bodo pozabile.
Cela tretjina knjige pa bo posvečena pouku
in zabavi. Tu bo nanizana nešteto koristi-
nega drobiža iz domoznanstva in sveta, mno-
go priklupnih nasvetov za vsakdanje življe-
nje, vse v nevsiljivi obliki in s številnimi ilu-
stracijami. Iz zabavnega dela omenimo samo
to, da bo vseboval tudi par lepih nalog za
še lepše nagrade, ki se bodo jeseni izdrebale.
Ako bo le mogoče, bomo preskrbeli »Kresni-
cam« tudi trpežno vezavo v polplatno. Skrat-
ka: potrudili se bomo, da bodo »Kresnice«
najboljši prijatelj mladine v počitnicah, pa
tudi najboljša vez med njo in Mladinsko
Matico ter že same trikrat vredne denarja,
za katerega hočemo izdati troje zares dobrih
mladinskih knjig. — O ostalih dveh publi-
kacijah izpregovorimo podrobneje ob drugi
prilici.

NOTE

za petje, klavir, violino
i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo
zadošča dopisnica.
(Gg. učitelj poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni
„MATIČNA KNJIGARNA“
LJUBLJANA

Učiteljski pravnik.

—Š Prometni davek na račune. V za-
devi dopisa oblastnega šolskega odbora za
mariborsko oblast štev. 8/1-20 glede izterja-
vanja prometnega davka od računodajalcev
krajevnim šolskim odborom, je prišel od-
sek do zaključka, da za leto 1927. tega dave-
ka sploh ne bo mogoče izterjati, ker je bil
odlok izdan prepozno. V ostalem pa smatra,
da zadeva taksiranja ne spada v področje
oblastnega šolskega odbora.

— VSEM ŠOLSKIM UPRAVITELJEM
IN KRAJNIM ŠOLSKIM ODBOROM spo-
ročamo, da morajo biti priloge kolekovane,
in sicer do 2000 Din s 1/2%, nad 2000 Din
pa z 1 1/2% kolekom. Poleg tega je zaračunati
od zneska nad 125 Din 1% davek na poslovni
promet.

Najnižje cene vseh vrst oblačil Vam
nudi domača tvrdka

DAVORIN BIZJAK

LJUBLJANA, STARI TRG 8.

KONFEKCIJA — GALANTERIJA — MODNI SALON

Naporno duševno delo ubija!
Varujte zato živce!
Pijte rženo žitno kavo

ŽIKO.

Modne pletenine Moderni kostumi in kompleti
po meri iz kaha volne.

MODNA TRGOVINA IN STROJNO PLETILSTVO :-

FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ul. 7.

Nogavice, rokavice, damsko in moško perilo,
kravate, čepice, bluze, damske obleke, torbice
i. t. d. kupite najceneje pri ŠTERK, nasled.

MILOŠ KARNIČNIK
LJUBLJANA, Stari trg štev. 18.

MODNI ATELJEJE M.ŠARC
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4

Sprejema naročila cenj gg. učiteljic po izjemno zmernih
cenah. / Zadnje pariške novosti vedno na razpolago.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vsi ostali dopisi so morali izostati za-
radi tesnega prostora za prihodnjo številko.

Koliko članov ste že pridobili za Mladinsko Matico?

Osebnostne zadeve.

—i Stalne namestitve učiteljev(ice) v mariborski oblasti. (Štev. 1. pomeni upraviteljsko mesto, štev. 2. učiteljsko mesto.) Srez Murska Sobota: Aladar Versteš, Hodoš 1, Vladislav Benkovič, Murska Sobota 2, Stefan Poredoš, Pertoča 1; srez Celje: Adolf Arzenšek Damlje 2, Metod Škerjanc, Grize 2, Silvester Košutnik, St. Pavel pri Preboldu 2, Matija Tomažej, Petrovče 2, Marija Cimperman-Stanek, Polzela 2, Milena Beg, Smartno v Rožni dolini; srez Dol. Lendava: Frančiška Poljanec, Gornji Lakoš 2, Horvat Janko, Kapca 1; srez Dravograd: Amalija Sorre, Sv. Ožbald ob Dravi 2, Miloš Ledinek, Črna 2, Ljudmila Dolenc, Mežica 2, Olga Roje, Vuhred 2; srez Gornji Grad: Alfred Šehel, Bočna 1, Stanko Vičič, Mozirje 2, Zorko Kotnik, Rečica ob Savinji 1, Stanko Terčak, Smartno ob Paki 2; srez Konjice: Rudolf Podloger, Konjice 2, Amalija Podgoršek, Konjice 2; srez Ljutomer: Josip Mislej, Stara cesta 1, Franja Schneider, Gornja Radgona 2, Andrej Horvatič, Sv. Duh na Stari dori 1, Nada Jenčič, Mala Nedelja 2, Josipina Mislej-Birsa, Stara cesta 2; srez Maribor desni breg: Marija Kuncjškot, Fram 2, Franja Vaupotič, Hoče 2, Josipina Borštner, Podova 2, Marjeta Drassal, Slivnica 2, Alma Mulej, Studenice 2, Likar Marija, Ruše 2, srez Maribor levi breg: Kodrič Rudolf, Maribor 1. b. pom. učit., Vekoslav Spanger, Lajtersberg-Krčevina 2, Josip Križnič, Sv. Duh 1, Ivan Hlebec, Sv. Križ 1, Marta Elsner, Sv. Križ 2, Avgusta Žigart, Sv. Lenart v Slov. goricih 2, Katarina Robnik, Sv. Martin 2, Ivan Cvetko, Sv. Peter 2, Radovan Jaut, St. Rupert 1, Angela Jaut-Kristi, St. Rupert 2, Tomažič Božidar, Sv. Jakob 2; srez Ptuj: Mirko Kosi, Sv. Barbara v Halozah 1, Zvonko Predan, Majšperk 1, Franja Predan-Mihelič, Majšperk 2, Ivan Geč, Sv. Marijeta 2, Ana Brumen, Sv. Miklavž 2, Jančez Hartman, Nova cerkev 1, Hudales Matela-Hedvika, Nova cerkev 2, Oskar Hudales, Nova cerkev 2; srez Slovenj Gradec: Rudolf Macarol, Šostanj 2, Ivan Teuerschuh, Šostanj 2, Marija Jugovič, Velenje 2; srez Šmarje: Ivan Slave, Kozje 1, Maks Kos, Buče 1, Valentin Frece, Koprivnica 1, Justina Frece-Sotošek, Koprivnica 2, Ljudmila Stadler, Kozje 2, Jožica Karničnik, Sv. Križ 2, Marija Ogrizek, Pristava 2, Kravarič Janko, St. Peter 1.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski konvikt v Ljubljani. Poročilo o sklepih, ki so bili sprejeti na seji upravnega in nadzorstvenega odbora Društva za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani, ki se je vršila 4. marca t. l. I. Občni zbor se skliče meseca maja ob priliki, ko bodo skupno zborovala društva srezov: Ljubljana, Ljubljana-okolica, Kamnik, Litija in Kranj. II. Občnemu zboru predlaga upravni in nadzorstveni odbor, da se Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta likvidira, istočasno pa ustanovi zadruga z istim namenom. III. Zadrugi delež se določa na 100 Din, kateri se lahko vplača v enakih obrokih tekom pol leta. IV. Vsem dosedanjim članom, ki so v letih 1926. in 1927. vplačali na članarini 100 Din in več, se prizna po en za družni delež. V. Kdor izmed dosedanjih članov se ne more osebno udeležiti občnega zbora, lahko po § 22. društvenih pravil glasuje o sklepih pod točkami II., III. in IV. pismeno.

—g Kranjsko učiteljsko društvo je na svojem zborovanju dne 17. marca 1928 sklenilo, da vse članstvo obvezno pristopi k Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta, ki se namerava na prihodnjem občnem zboru predstaviti v zadrugo. Vsakdo vplača najmanj 1 delež 100 Din, da pa bo zadruga finančna moč jačja, je želeli, da posamezniki svojim razmeram primerno prevzamejo več deležev, ki itak ostanejo zasebna last zadrugnikov in se vsak čas lahko odpovedo. Proti sklepu je od 65 navzočih glasovalo 7 članov, ki pa so nato dobrovoljno izjavili, da se drage volje pokore društvenemu sklepu. Značajno — vzgledno! — J. L.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— KROŽKA TRBOVLJE vabita vse učiteljsko laškega srestu k sestanku v torek 27. marca ob 5. uri popoldne na deski osnovni šoli Trbovlje-Vode. Razpravljalo se bo o družboslovju na podlagi brošure. Poroča tov. Pahor. N. B. Denar za brošure (3 Din) je nakazati poverjeniku tov. Šuligoju v Trbovljah.

—oio Krožek št. Vid nad Ljubljano ima svoj sestanek v torek 27. t. m. ob 4.30. uri v šentviški šoli. Ugodnejše vreme zahteva, da se zamujeno čimprej dopolni.

—oio Delo po krožkih:

208. Križevci: II. 1. marca. Od 14 članov 8. Peto in prvo poglavje iz 1. brošure. O mladinski literaturi in Mladinski Matici.

209. Čadram: I. 1. marca. Od 12 članov 9. Pomen krožkov. Peto in prvo poglavje iz 1. brošure. Prihodnji sestanek 30. marca.

210. Tržič: II. 12. februarja. Od 26 članov 22. O izvenšolskem delu. Obravnavanje za mud. O izletu na morje. Razna šolska vprašanja.

211. Tržič: III. 11. marca. Od 26 članov 7. O brošurah in sistemu dela po krožkih. Nekatera aktualna vprašanja iz šolske prakse. Prihodnji sestanek 15. aprila.

212. Ig: I. 1. marca. Od 13 članov 9. Navodila. O izvenšolskem delu učit. O »Zvončku« in »Popotniku«. Prihodnji sestanek 15. aprila.

213. Novo mesto: II. 26. februarja. Od 45 članov 23. Tov. Zukovec o rokotornem pouku. Prihodnji sestanek 14. aprila.

214. Hrastnik: I. 12. marca. Od ? članov 10. Tov. Šuligoj o jezikovni vzgoji. (?)

215. Ljubljana — učiteljske: XI. 17. marca. Prisotnih 12. O ljudskem vseučilišču. O mladinskem gibanju in zanimanju.

216. St. Vid pri Ptuj: I. 8. marca. Od 22 članov 17. Pomen in korist krožkov. Izvenšolsko delo učiteljske. Prihodnji sestanek 2. aprila.

217. Vel. Nedelja: II. 16. marca. Od 11 članov 7. Pet poglavij iz 2. brošure. Prihodnji sestanek 18. aprila.

218. Ribnica: II. 18. marca. Od 23 članov 18. Peto poglavje iz 1. brošure. O Mladinski Matici. Prihodnji sestanek 1. aprila.

219. Logatec: V. 26. februarja. Od 21 članov 13. Ravnateljstvo med elementi družbe.

220. Ziri: I. 26. marca. Od 16 članov 11. Uvod v družboslovje.

221. Sv. Lovrenc na Pohorju: II. Od 12 članov 6. Sestanek dne 14. marca. Dve poglavji iz 1. brošure. Izvenšolsko delo. Prihodnji sestanek 12. aprila.

Stanovska organizacija UJU

Poročila:

+ CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. marca t. l. v Celju.

I. Situacijsko poročilo. Učiteljstva v okraju 164, članstva 160, udeležencev 121.

Po debati so bili sprejeti sklepi:

Konstatujemo, da se pokrajinska zveza državnih nameščencev za Slovenijo smoteno, iskreno in vztrajno bojuje za interese našega materialnega položaja, dočim glavni čin. Savez v Beogradu ne stori dovoljno svojih dolžnosti. Vse njegovo udejstvovanje je videti le kot mahanje po senci. Primorani smo, da izrazimo vodstvu glavnega Saveza svoje nezaupanje.

Konstatujemo, da v sejnih zapisnikih Izvršnega odbora UJU v Beogradu, priobčenih v »Narodni Prosveti«, nismo našli nikakih predstavk proti grozeči redukciji naših draginskih doklad in odmeri penzijskih prispevkov.

Publikacije Šolske Matice v zadnjih letih večinoma ne ustrezajo potrebam današnje šole. Prosimo v tem oziru več kritičizma. Dela, ki so dovolj dobra za pedagoško in didaktičko izobrazbo gojencev učiteljskih, naj se posebej založijo, da ne obremenjujejo žepov učiteljstva. Našim kulturnim potrebam in zahtevam odgovarjajočo rešitev tega vprašanja uvidimo samo v spojitvi Slov. Šolske Matice s Pedagoško centralo v Mariboru in s pridružitvijo »Popotnika«.

Tov. Volavšek je iz »Narodne Prosvete« podal vrsto zanimivih poročil. Z njimi je pokazal na zelo težki položaj srbskega in hrvatskega učiteljstva ter na njegovo borbo za interese šole in stanu, ki so stalno ogroženi.

II. Samoizobražba (tov. Gobec). Tudi ostali krožki so pričeli z rednim delom.

III. Šolska reforma. Tov. Teuerschuh je predaval »O vzgoji slaboumnih«. Tu je očrtal razne tipe, razmotril o vzrokih slaboumnosti ter podal nekaj slik iz življenja te dece. Predstavil nam je živ primer slaboumnega dečka.

O sestanku za kmetijsko nadaljevalno šolstvo je poročal obširno tov. Jankovič, o sestanku za gospodinsko nadaljevalno šolstvo pa tov. Zupančičeva.

Za pravilno reformo učiteljske izobrazbe je nastopil tov. Volavšek in v tej točki iznesel principe, objavljene na drugem mestu.

IV. Izvenšolsko delo. Tov. Hajnšek je sestavil podrobno statistiko izvenšolskega dela učiteljstva v okraju.

V. Slučajnosti. Tov. predsednik je opozarjal na še nekatere zadeve stanu in šole, zlasti na »Mladinsko Matico« ter na celjski koncert pevskega zbora UJU iz Ljubljane. Poverjenik »Samopomoči« je priporočal pristop nečlanom.

+ ZBOROVANJE RADOVLJSKEGA OKRAJNEGA DRUŠTVA UJU. Društvo je zborovalo dne 3. marca 1928 na Jesenicah na osnovni šoli.

I. Situacijsko poročilo: St. Žagar:

Statistika. a) Število učiteljstva v okraju 122. b) Število članstva 60. c) Število udeležencev pri zborovanju 48. d) Pibovec, Sl. Mrovlje in St. Žagar: 1. Sporazum Edinstva z UJU. 2. Pojasnilo k stanju Učiteljske tiskarne. 3. Pravila UJU. 4. Zadeva našega društva z UJU. 5. Čitanje dopisov. 6. Žensko vprašanje. 7. Mladinska Matica. d) 1. Predlog in sklep k č) 1.

Okrajno radovljsko učiteljsko društvo UJU sklene z ozirom na objavljen sporazum med Edinstvom in UJU v »Učiteljskem Tovarisku« štev. 32. sledeče: Naše društvo odobrava sporazum — glede likvidacije pa vztraja na § 13. svojih pravil in izjavlja, da mora preje učiteljsko društvo Edinstvo za radovljski okraj likvidirati, člani pa naj pristopijo v naše društvo in podpišejo pristopno izjavo, nakar bodo enakopravni člani društva z vsemi dolžnostmi in pravicami. Sklep je bil soglasno sprejet od članstva.

2. Sprejeti so bili predlogi in sklepi k gornji točki č), ki so se odposlali poverjeništvu.

K č) 4. — Na dopis poverjeništvu UJU — Ljubljana štev. 7922 z dne 21. januarja 1928 in štev. 792/I. z dne 28. januarja 1928

se izjavlja sledeče: Odbor in društvo se popolnoma strinja z mišljenjem tov. Ivana Dimnika, v dopisu na poverjeništvu z dne 18. januarja 1928 tretji odstavek ter stori še nadaljnje sklepe, ki jih predloži poverjeništvu. S tem odpadejo vse sumnje. Zaradi teh sumenj trpi ugled vsega poverjeništvu in članstva v javnosti. Želimo le, da se zadeva kolikor mogoče pospeši. Prečitali so se vsi dopisi v tej zadevi, poslani od poverjeništvu pred odborom in članstvom. Odbor in članstvo je odgovor soglasno sprejelo.

II. Samoizobražba: Mrovlje, Žagar:

a) Število krožkov: 2. b) Število sestankov: radovljski 4, jeseniški 2. c) Število udeležencev: radovljski 7—8, jeseniški prvič 20, drugič 23. d) Obravnava: 1. radovljski: Liberalizem, Zgečeva brošura in delovna šola. 2. Jeseniški: Liberalizem.

Važne misli: radovljski: 1. Spoznalo se je, da je brez vzporedne temeljite obravnave družboslovja — vzgojeslovje in razlaga delovne šole nemogoče vsled pretesne zveze z družboslovjem.

2. Predlagalo se je, naj se vestno proučava po krožkih družboslovje in vzgojeslovje v tesni zvezi z življenjem posameznika in družbe z ozirom na otroka.

III. Šolska reforma: poročevalec St. Žagar:

a) Tema: Družabni vplivi na vzgojeslovje. b) Prebral se je program razprav Zveze ženskih gibanj za leto 1927. in pozvalo tovarišice k samostojnemu delu.

IV. Izvenšolsko delo:

a) Radovljski krožek: določilo se je izvenšolsko delovanje članov tega krožka.

b) Pozvalo se je jeseniški krožek, da zbere preglednico svojega članstva o izvenšolskem delovanju.

c) Članstvo se poziva, da živahno agitira za »Mladinsko Matico«.

V. Slučajnosti:

a) Sprejet je bil sklep glede urejevanja »Popotnika«, ki je bil oddan poverjeništvu.

b) Člani, ki so podpisali deleže za Učiteljsko tiskarno, zahtevajo denar nazaj.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

VSEH VRST SVILE

za letne obleke — za reklamo — že od Din 28 naprej. I. Trpin, Maribor, Glavni trg 17.

PREMOG, DRVA, KOKS

D. Čebin, Wolfova 1-II. Tel. 27-56.

RESTAVRACIJA POTOČNIK — BLED

se toplo priporoča cenj. učiteljsstvu pri šolskih izletih na Bled za obilen obisk. — Kosilo, sestoječe iz juhe, pečenke in dveh prikuh Din 14; isto z govejim mesom Din 10, Močnata jed Din 3. Samo juha in ena prikuha za otroke Din 4. — Prenočišče do konca junija Din 5 za osebo.

Slavko Rus

urar in draguljar

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Priporoča veliko zalogo najmodernejših zlatnine, srebrnine in švic. ur China srebrni predmeti za darila. Vsa popravila izvršujem strokovno.

A. Škedelj, Ljubljana, Stari trg 11a

priporoča po najnižjih cenah:

šolske in pisarniške potrebščine, razglednice

Na drobno! in papir. Na debelo!

Modni atelje Martin Pevec

Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Izvršuje obleke vseh vrst. — V zalogi vedno pristno angleško blago za obleke in modne hlače. — Delo solidno, cene nizke. Cenj. odjemalcem dovoljeno po dogovoru do 3 kratno odplačilo.

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjali, perila i. t. d. — Entlanje, ažuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA

Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

P. n.

Šolam in šolskim upraviteljem

oljudno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja. — Sprejemam tudi vsa druga v knjigoveško stroko spadajoča dela.

ANTON JANEŽIČ

LJUBLJANA, FLORJANSKA 14.

KNJIGOVEZNICA IN INDUSTRIJA ŠOLSKIH ZVEZKOV.

SREČKO POTNIK IN DRUG

parna destilacija, izdelovanje sadnih marmelad ter sadnih sokov i. t. d.

LJUBLJANA, METELKOVA ULICA ŠT. 13

NOVO!

NOVO!

IVAN HRIBSKI:

Šolski upravitelj

Neobhodno potrebna knjiga za vsakega šolskega upravitelja. Obravnava posle, ki jih ima šolski upravitelj od prvega do zadnjega dneva v šolskem letu. Cena brošir. knjigi Din 28

Naroča se v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani,

Frančiškanska ulica 6.

Izdelovanje damske in moške konfekcije

„ELITE“

d. z. o. z.

Ljubljana, Prešernova 9

Prodaja damske, moške in deške konfekcije.

NA DEBELO! NA DROBNO!

Prvovrstno izvrševanje po meri!

Modni atelje

N. I. Bianchi

Ljubljana, Sv. Petra c. 44

izvršuje najmodernejše obleke za dame in gospode po konkurenčnih cenah.

Modroce, otomane, garniture, spalne divane, spalne fotelje in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Ljubljana,

Krakov trg št. 7

(poleg »Mestnega doma«).

Gg. učiteljem nudim ugodne plačilne pogoje!

Pletilne stroje

vseh vrst na ročni in pletilni pogon in strokovni pouk nudi

Fran Kos

Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

JOS. VRANJEK

DEŽNIKARNA

CELJE

priporoča dežnike in solnčnike najmodern. izdelave. Cene nizke.

Izborna štajerska

in dolenska vina dobite le

„pri Tičku na Gričku“

Vsaka dama in gospod se moderno, okusno in poceni oblečeta pri

P. MAGDIČ
Modna in športna trgovina
LJUBLJANA
nasproti glavne pošte.

Oglejte si cene v izložbah.

URE, ZLATO, SREBRO
ANTON LEČNEK, Celje, Glavni trg
Gg. učiteljem na mesečne obroke.

Maks Zabukošek, Celje
modna krojačnica.

V zalogi vedno pristno angleško in češko blago.

Orožje
Browninge, pištole za strašenje psov, samokrese, puške, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetni ogenj.

F. K. Kaiser, puškar
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6.

JOS. SNOJ
manufakturna i modna trgovina
Ljubljana, Prešernova ul. 3

Priporoča svoje najnovejše blago za spomlad. Zelo solidna postrežba. Prodaja tudi na obroke.

Najboljše in zelo trpežno blago
za moške in ženske obleke, sukno, hlačevino, volneno blago, plavino, cefir, platno, robce, nogavice, gotovo obleko in perilo kupite najceneje le v veletrgovini

I. N. ŠOŠTARIČ, MARIBOR
Aleksandrova cesta šte. 13.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Vaša obleka bode izgledala zopet kakor nova, ako jo pustite kemično čistiti v

tovarni JOS. REICH

Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana.
Podružnica: Šelenburgova ulica 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.
Barvanje oblek v različnih barvah.

MODNI SALON
Marija Götzl
Ljubljana, Kongresni trg št. 8

Zadnje novosti damskih klobukov in slamnikov / Sprejemajo se vsa popravila

ENGELBERT FRANCHETTI
Friseur za dame in gospode
v Ljubljani, Dunajska cesta 20.

Elegantno urejena brivnica in posebni oddelek za damsko friziranje, barvanje in izvrševanje lasnih izdelkov.

Hotel TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

Povsod na zalogi - Tiskovine na -- zahtevo --

Pelikan **GÜNTHER WAGNER WIEN X./1.**
Zaloga barv, tušev in radirk

Kuhinjsko posodo, žimo, štedilnike, stavbeni material in vso železnino nudi
Franc Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1

Enrilo
Splošno priljubljen kavni nadomestek, okusen i cenen.

Dobiva se v vseh dobro asortiranih kolonijalnih trgovinah.

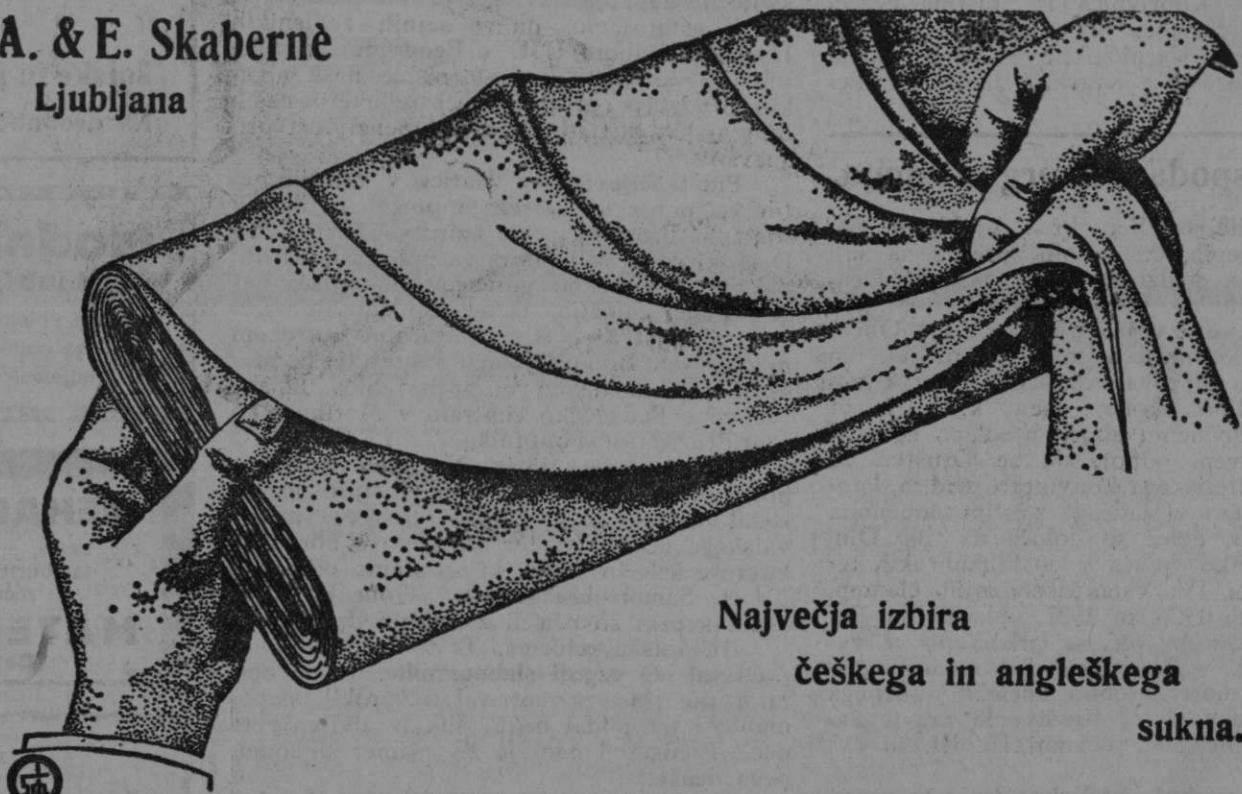
Zamjenica kave
Enrilo
Hinka Francka Sinovi

Cvetličarna Pavel Šimenc
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 33

priporoča veliko izbiro umetnega in svežega cvetja, vencev ter navadnih in poročnih šopkov.

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Največja izbira češkega in angleškega sukna.

Poletje se budi! Velika noč se bliža!

Dospela je velika množina prvovrstnega blaga za spomladanske plašče, za ženske, moške in otroške obleke, vse v najnovejših modnih barvah in krasnih vzorcih. — Prodaja se po zelo nizkih cenah

na obroke.

Oblačilnica „ILIRIJA“, Ljubljana, Mestni trg šte. 17, I. nadstropje. ★ Telefon šte. 2825.

Šolske zvezke, pisanke, spisovnice, risanke vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča
Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Prodaja jih v korist Učiteljskega doma v Mariboru in Učitelj. konvikta v Ljubljani.